

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a kábítószer-prekurzorokról szóló 273/2004/EK rendelet módosításáról

(COM(2012) 548 final – 2012/0261 (COD))

(2013/C 76/10)

Előadó: **David SEARS**

2012. október 15-án a Tanács, 2012. október 22-én pedig az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a kábítószer-prekurzorokról szóló 273/2004/EK rendelet módosításáról

COM(2012) 548 final – 2012/0261 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2013. január 8-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2013. január 16–17-én tartott 486. plenáris ülésén (a január 16-i ülésnapon) 120 szavazattal 1 ellenében, 7 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglalás és ajánlások

1.1 A javaslat kidolgozásának célja a jelenlegi uniós jogszabályokban megállapított konkrét hiányosságok orvoslása az ecetsavanhidrid uniós vállalkozások közötti kereskedelmének nyomon követése és ellenőrzése terén. Az ecetsavanhidrid egy számos legális és fontos alkalmazási területtel rendelkező vegyipari termék, amely azonban prekurzorként felhasználva a heroin morfinból történő tiltott előállítására is eltéríthető, erre általában Afganisztánban kerül sor. Az EGSZB elismeri, hogy szükség van erre a módosító rendeletre, és határozottan támogatja a javaslatot.

1.2 Az EGSZB támogatja azt a javaslatot is, hogy hozzák létre a jóváhagyott gazdasági szereplők és végfelhasználók európai adatbázisát, illetve hogy valamennyi jegyzékben szereplő és nem szereplő kábítószer-prekurzor vonatkozásában javítsák a tiltott szállítmányok lefoglalásáról és megállításáról szóló tagállami jelentések összegyűjtését.

1.3 A „gazdasági szereplőkkel” ellentétben a „felhasználók” számára nyilvántartásba vételt előíró meglévő jogszabály kibővítéséhez szükség van néhány új vagy átdolgozott meghatározásra. Megemlítünk néhány kisebb problémát, és ajánlásokat teszünk. A végfelhasználókat teljes mértékben tájékoztatni kell a nyilvántartásba vétel céljáról és előnyeiről. Az illetékes hatóságoknak ugyanolyan hozzáférési jogokat kell kapniuk a végfelhasználók telephelyéhez, mint amilyenrel jelenleg a gazdasági szereplők tekintetében rendelkeznek.

1.4 Az EGSZB elismeri, hogy az új javaslatok csak akkor lesznek hatékonyak, ha azokat megfelelően kommunikálják, és nem jelentenek szükségtelen pénzügyi többletterhet az érin-

tettek számára. Erőteljesen támogatjuk ezért azt a javaslatot, hogy a mikrovállalkozásokat mentesítsék a nyilvántartásba-vételi díjak alól.

1.5 Végül pedig az EGSZB megjegyzi, hogy az európai érintett felek teljes mértékben magukévá tették a vonatkozó 1988-as ENSZ-egyezményben szereplő követelményeket – különösen a 12. cikket – a tekintetben, hogy együtt kell működni a kívánt célok elérése érdekében. Ez eredményeket hozott a másokkal való uniós és Unión kívüli, a bűnüldözést, a polgárok egészségének védelmét, a törvényes kereskedelem folytatásának lehetővé tételét, valamint az érintett szervezetek és vállalkozások hírnevének védelmét célzó együttműködés terén. A követett eljárások, a kialakult kölcsönös tisztelet és bizalom mértéke, illetve az érintett feleket célzó kommunikáció stílusa és tartalma egyaránt modellnek tekintendő a szabályozási megközelítés és a megfelelés szempontjából, uniós és bármely más szinten. Reméljük, hogy a pszichotróp anyagok és szintetikus „dizájn drogok” ellenőrzésére vonatkozó – erős, célirányos és igazolt tényeken alapuló közegészségügyi szakpolitikák keretében, különösen a megelőzés területén, uniós és tagállami szinten bevezetendő – tervezett javaslatok hasonló sémát követnek majd. Az EGSZB a megfelelő időben szívesen hozzájárul majd ezekhez a javaslatokhoz.

2. Bevezetés

2.1 A kábítószer-prekurzorok olyan anyagok, amelyeket világszerte igen sokféle legális és fontos eljáráshoz gyártanak, adnak el és használnak, azonban olyan kábítószerrel tiltott gyártásához is eltéríthetők, mint a kokain, a heroin, az ecstasy vagy a metamfetaminok. Ezen fizikai tulajdonságaik miatt keresett anyagok – például mert oldószerként használhatók növények hatóanyagainak kivonásához, illetve olyan vegyi anyagokként, amelyek segítségével más jellegű és hatású kábítószerrel lehet létrehozni – kereskedelmének ellenőrzését már régóta alapvetően fontosnak tartották.

2.2 A nemzetközi fellépés kereteit az Egyesült Nemzetek kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott kereskedelme elleni 1988. évi egyezménye adja. A 12. cikk hangsúlyozza, hogy a szabályozó szervek és a vállalkozások közötti együttműködés alapvetően fontos a kívánt eredmények eléréséhez.

2.3 Uniós szinten a kábítószer-prekurzorok eltérítésének visszaszorítása mind az EU kábítószerrel kapcsolatos stratégiájának (2005–2012), mind pedig a kábítószer elleni cselekvési tervnek (2009–2012) fontos célkitűzése. A belső kereskedelem jogi keretét jelenleg a Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság által kezelt 273/2004/EK rendelet, a külső kereskedelmét pedig az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság által kezelt 111/2005/EK tanácsi rendelet adja. A 297/2009/EK és 225/2011/EU rendelettel módosított 1277/2005/EK európai bizottsági rendelet tartalmazza az illetékes hatóságoknak és a gazdasági szereplőknek szóló részletes végrehajtási szabályokat.

2.4 E rendeletek alapján a tagállamok összegyűjtik és jelentik bizonyos, jegyzékben szereplő (vagyis külön nyomon követhető és ellenőrzött) vagy nem szereplő (önkéntes alapon nyomon követhető) anyagok (a szállítás megkezdése előtt) megállított, illetve (szállítás közben vagy után) lefoglalt mennyiségeit. Ezeket a mennyiségeket aztán össze lehet vetni a megfelelő anyagok világszerte megállított, illetve lefoglalt mennyiségeivel. A jelentett mennyiségek váratlan növekedései vagy a megállítások és lefoglalások gyakoriságának és eloszlásának változásai lehetnek a jobb nyomon követés eredményei, de azt is jelezhetik, hogy egy adott piacot jobban célba vett az illegális tevékenység, adott esetben a helyi ellenőrzés vélt vagy valós gyengeségei miatt.

2.5 A 2008. évi összesített adatok egy konkrét prekurzor, az (ópiumból előállított) morfin heroinná alakításához használt ecetsavanhidrid esetében a 2007. évre vonatkozóan jelentett mennyiséghez képest hétszeres növekedést mutattak. Az EU-ban lefoglalt 241 tonna a világszerte lefoglalt mennyiség több mint 75 %-ának felelt meg. Ez az ENSZ Nemzetközi Kábítószerellenőrző Szerve (INCB) részéről többször is bírálatot váltott ki. Az Európai Bizottságnak a vonatkozó jogszabályok értékeléséről és működéséről szóló COM(2009) 709 számú jelentése arra a következtetésre jutott, hogy – bár általában véve a teljesítmény kielégítő – valóban van néhány gyenge pont, és ajánlásokat tett, különösen az ecetsavanhidrid Unión belüli értékesítésének nyomon követésére és ellenőrzésére vonatkozóan.

2.6 A folyamat során az Európai Bizottság és a többi érdekelt fél felismerte, hogy az ecetsavanhidrid alkilezőszerként fontos szerepet játszik számos bevonattal rendelkező anyag, filmek, műanyagok, gyógyszeripari termékek (pl. aszpirin) és más fogyasztói termékek szintézisében. A jelenleg évi 1 milliárd

tonna körüli teljes globális termelés nagyobb részét állítólag a termelők használják fel házon belül; a kisebb részét – a teljes mennyiség kevesebb mint egyharmadát – pedig külső végfelhasználóknak adják el. A tiltott felhasználáshoz igénybe vett mennyiséget, amelyet alapvetően Afganisztánban használnak fel, évi 380–570 tonnára becsülik. Ennek segítségével 380 tonna afgán heroin készül, amelyből 70 tonnát európai kábítószer-fogyasztóknak szállítanak. A jelentések szerinti, átlagosan 40 eurós grammonkénti európai utcai árral számolva ez évente mintegy 3 milliárd eurónyi tiltott kereskedelemnek felel meg. A szükséges ecetsavanhidrid piaci értéke ehhez képest elenyésző, és a törvényes eladások értékéhez, valamint az érintett személyek és vállalatok jó hírűvének a tiltott felhasználásra való eltérítésből adódó elvesztése okozta kárhoz viszonyítva is jelentéktelen. A vegyipar világméretű „felelős gondoskodás” programja segít abban, hogy ezeket a szempontokat a piacra először belépő legális gazdasági szereplők megértsék.

2.7 Az is köztudott, hogy még ha Európában az összes eltérítési kísérletet eredményesen megakadályozzák is, a világ más részein lesznek ilyen eltérítések, hiszen, mint láttuk, egyszerűen túl nagy az anyagi ösztönző erő a kábítószer-termelők számára. Az ellenőrzések azonban így is teljes mértékben indokoltak, és követendő modellként szolgálhatnak mások számára. Amennyiben költségkímélőnek látják az ellenőrzéseket, az érintett ipari szektorok teljes mértékben támogatják ezeket annak érdekében, hogy folytathassák az EU-n belüli törvényes kereskedelmüket.

2.8 Tekintve a fenti helyzetet, az Európai Bizottság számos alternatív megközelítést vett fontolóra, ahogyan az a hatásvizsgálatban is szerepel, és kikérte az érintett ágazatok képviselői szerveinek – a termelők („gazdasági szereplők”) és néhány nagy végfelhasználó oldaláról alapvetően a CEFIC-nek, a forgalmazók és a kisebb végfelhasználók oldaláról pedig a FECC-nek – a véleményét, és konzultált a javaslatokat majd végrehajtani köteles tagállamok képviselőivel is. Általános egyetértés volt a tekintetben, hogy a jelenlegi javaslat az előnyben részesítendő opció.

3. Az európai bizottsági javaslat összefoglalása

3.1 Az Európai Bizottság javaslata kibővíti az ecetsavanhidrid termelőire, forgalmazóira és az ezzel az anyaggal kereskedőkre vonatkozó eddigi regisztrációs követelményeket az ecetsavanhidrid ipari végfelhasználóira is – vagyis az EU-n belül saját felhasználási céljaikhoz vagy eljárásaikhoz ecetsavanhidridet vásároló vállalatokra.

3.2 Ezzel tovább kívánja korlátozni az ecetsavanhidrid EU-n belüli eltérítését, illetve az arra tett próbálkozásokat, azzal a szándékkal, hogy csökkentse az EU-n kívüli tiltott felhasználást, és nagyobb jogbiztonságot teremtsen az EU-n belül törvényesen működő vállalkozások számára.

3.3 Az anyagoknak a 273/2004/EK rendeletben szereplő, meglévő 2. kategóriája ezért két részre oszlik: az ecetsavanhidridnek fenntartott 2.A kategóriára, illetve a 2.B kategóriára, amelybe a jelen változás által nem érintett négy másik vegyipari termék tartozik. Nem változnak a meghatározások az 1. kategória tekintetében, melybe olyan, kisebb mennyiségben gyártott speciális vegyi anyagok tartoznak, amelyekre – mint a legérzékenyebb, alapvető kábítószer-prekursorokra – még szorosabb ellenőrzés vonatkozik, valamint a 3. kategória tekintetében sem, amelybe a nagy mennyiségben gyártott, többcélú vegyi anyagok tartoznak.

3.4 A javaslat céljai közé tartozik a kábítószer-prekursorok európai adatbázisának felállítása is annak érdekében, hogy hatékonyabb adatállomány álljon rendelkezésre a lefoglalásokról és a megállított szállítmányokról, illetve egy lista vezetése a kábítószer-prekursorok előállításával, kereskedelmével vagy felhasználásával törvényesen foglalkozó, engedéllyel rendelkező vagy bejegyzett uniós gazdasági szereplőkről és felhasználókról.

3.5 A javaslat emellett tisztáz néhány meglévő definíciót, mentességeket biztosít a mikrovállalkozások számára a nyilvántartásba-vételi díj alól, meglévő komitológiai rendelkezéseket módosít a Lisszaboni Szerződésben szereplő új szabályoknak megfelelően, és megszünteti az iránymutatások készítése keretében előírt hivatalos elfogadási eljárást. A javaslat a tagállamok azon jogát is tisztázza, hogy információk szerzése érdekében további intézkedéseket hozhatnak, illetve hogy a jegyzékben nem szereplő anyagokra vonatkozó gyanús rendelkezések esetén, ha szükséges, beléphetnek a gazdasági szereplők telephelyére.

3.6 A javaslat jogi alapja az EU működéséről szóló szerződés 114. cikke, és az – legalábbis a jelenlegi formájában – megfelel mind a szubszidiaritásra, mind az arányosságra vonatkozó uniós követelményeknek.

3.7 Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lépne hatályba, és teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó lenne valamennyi tagállamban. A rendelet legfeljebb 18 hónapos átmeneti időszakot biztosít az illetékes hatóságok számára a szükséges eljárások kialakításához, illetve bizonyos végfelhasználók számára az első nyilvántartásba vételhez. A nyilvántartásba-vételi eljárásokat valamennyi felhasználó tekintetében megszigorították, és a nyilvántartásba vételt most meg lehet tagadni, ha az illetékes hatóságoknak nyújtott információkat nem találják kielégítőnek.

3.8 A javaslatot indokolás és európai bizottsági munkadokumentum (hatásvizsgálat) kíséri. A hatásvizsgálatról vezetői összefoglaló is rendelkezésre áll. A Vállalkozáspolitikai és Ipari, valamint az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság megfelelő weboldalai összefoglalják a kábítószer-prekursorok Unión belüli, illetve az Unió és harmadik országok közötti nyomon követésére és ellenőrzésére vonatkozó közösségi jogalkotás fejlődését, és linkeket kínálnak valamennyi vonatkozó dokumentumhoz, érdekcsoportokhoz és érintett szervezetekhez.

3.9 A jelenlegi javaslatok elkészítésének indokát a weboldalakon megtekinthető európai bizottsági jelentések adják, amelyeket a kábítószer-prekursorok megállításáról és lefoglalásáról a 2006–2010-es éveket illetően biztosított tagállami adatok alapján állítottak össze. A Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság által a vámunióval foglalkozó tanácsi munkacsoportnak tartott 2012. október 16-i prezentáció ehhez további háttérrel nyújtott. Külön cím alatt jelent meg az a gazdasági szereplőknek szóló útmutató, amelyet a Vállalkozáspolitikai és Ipari, valamint az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság közösen adott ki abból a célból, hogy azt az illetékes nemzeti hatóságok kizárólag a jegyzékben szereplő és nem szereplő anyagok hosszú távú, törvényes tranzakcióival foglalkozó megbízható vállalatoknak kiadják.

3.10 Más jelentések, például az INCB-nek a prekursorokról, illetve a kábítószerek és pszichotróp anyagok tiltott gyártása során gyakran használt vegyi anyagokról szóló 2011-ben kiadott jelentése (*Report on Precursors and Chemicals Frequently Used in the Illicit Manufacture of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances*) vagy az Egyesült Államok külügyminisztériuma által készített 2012-es Nemzetközi Kábítószer-ellenőrzési Stratégiai Jelentés (*International Narcotics Control Strategy Report*) külső és globálisabb áttekintést nyújtanak. Ma elfogadott például, hogy Afganisztánban nincs törvényes kereslet az ecetsavanhidrid iránt, így minden import tiltott. A beszámolók szerint a koalíciós erők 2011-ben mintegy 20 tonnányit foglaltak le a sokkal nagyobb volumenű teljes importált mennyiségből. A tiltott import fő forrásai állítólag Kína, Dél-Korea, Európa, a közép-ázsiai államok és India. Ezen a területen nyilvánvalóan még dolgozni kell, és a szoros nemzetközi együttműködés, valamint a nehezen kialakuló kölcsönös bizalom továbbra is alapvetően fontos.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB 2003. február 26-án adta ki a COM(2002) 494 final jelű dokumentumról készített véleményét⁽¹⁾, amelyben teljes támogatásáról biztosította az Európai Bizottságnak a kábítószer-prekursorok ajánlott ellenőrzésére vonatkozó javaslatait. Ezt a 273/2004/EK rendelet formájában 2004 februárjában megjelent végleges változatban⁽²⁾ megfelelően figyelembe vették.

⁽¹⁾ HL C 95., 2003.4.23., 6. o.

⁽²⁾ HL L 47., 2004.2.18., 1. o.

4.2 Az EGSZB erőteljesen támogatja az EU-n belüli és kívüli kábítószer-használat csökkentésére irányuló erőfeszítéseket is, ahogy azt már az Európai Bizottságnak „A kábítószerrel kapcsolatos határozottabb európai fellépés felé”⁽³⁾ című közleményére reagáló 2012. májusi véleményében is világossá tette, amelyben hangsúlyozta, hogy kiegyensúlyozott megközelítést kell fenntartani mind a kínálatot, mind a keresletet illetően. A kínálat korlátozását – amely esetleg csak átmeneti marad – erős, célirányos és hatékony uniós és nemzeti szintű közegészségügyi szakpolitikáknak kell kísérniük, különösen a megelőzés területén (EUMSZ 168. cikk (1) bekezdés). Fontos lesz majd a tagállamok közötti együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréje. A szakpolitikáknak kell az adatokra és igazolt tényekre épülniük – nem pedig fordítva.

4.3 Az EGSZB ezért határozottan támogatja az ecetsavanhidrid Unión belüli vállalkozások közötti kereskedelmének nyomon követését és ellenőrzését szigorítani kívánó jelen javaslatot, amely egyúttal további intézkedéseket kíván bevezetni általában véve a kábítószer-prekursorok nyomon követésének és ellenőrzésének elősegítésére, mindenekelőtt egy, az engedéllyel rendelkező, illetve nyilvántartásba vett gazdasági szereplőket és végfelhasználókat, valamint a tagállamok által a tiltott felhasználás céljára – elsősorban kábítószer vagy pszichotróp anyagok rendszerint EU-n kívüli előállítására céljából – eltérített anyagok megállításáról és lefoglalásáról szolgáltatott adatokat tartalmazó európai adatbázis létrehozása révén. Ezen belül különösen aggasztó az ecetsavanhidrid kisebb mennyiségeinek heroin előállítása céljából történő eltérítése.

4.4 Az EGSZB emellett elismerését fejezi ki az Európai Bizottság, valamint a meglévő jogszabályok végrehajtásában, illetve az ezt követő felülvizsgálatokban és konzultációs eljárásban részt vevő szereplők felé a tagállamokkal, szabályozó és bűnüldöző szervekkel, termelőkkel, szállítókkal és végfelhasználókkal való, az 1988. évi ENSZ-egyezmény 12. cikkében is előírt szoros és folyamatos együttműködésért. Ez egy sor célirányos, adatokkal megfelelően alátámasztott, jól dokumentált és költséghatékony javaslatot eredményezett, amelyeket így a közvetlen érintettek egyértelműen támogatnak és minden bizonnyal teljes egészében végrehajtanak majd.

4.5 Ez az együttműködés már most is az EU-n belül megállított vagy lefoglalt kábítószer-prekursorok mennyiségének drasztikus csökkenéséhez vezet, ami remélhetőleg azt jelzi, hogy az EU-t már nem tekintik „könnyű célpontnak”. A jegyzékben nem szereplő anyagok önkéntes nyomon követése a jelentések szerint különösen eredményes. Fontos, hogy az ilyen jellegű, innovatív, folytonos és nagyon nagy hasznot hozó bűnözés kezelése rugalmasan történjen. Mindenkinek ugyanaz a célja, legalábbis ezen a területen. Ezt valamennyi érintett teljes

mértékben elismeri, és talán modellként szolgálhat a költséghatékony uniós jogalkotás számára más területeken, ahol a vállalkozásokra, alkalmazottakra és fogyasztókra gyakorolt hatás szélesebb körű.

4.6 A jogszabály azért is működik, mert az érintett termelők, forgalmazók és végfelhasználók már most is alanyai egy sor hasonló ellenőrzésnek, amely radioaktív anyagokra, biológiai organizmusokra, kettős felhasználású vegyi anyagokra vagy előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyást igénylő exportokra irányul, és tapasztalatot szereztek ezek végrehajtásában. A robbanóanyagok prekursoraira vonatkozó új jogszabály bevezetés előtt áll. Ehhez azonban az szükséges, hogy a vonatkozó követelmények nagy vonalakban állandóak maradjanak, és a nyilvántartásba vételhez vagy engedélyhez kötött anyagok listája a lehető legrövidebb legyen. A jelen javaslat ezért valószínűleg eredményes lesz – legalábbis azon a saját, igen pontosan körülhatárolt célkitűzésén belül, hogy a folyamatban lévő EU-n belüli legális kereskedelmen belül még tovább csökkentse az ecetsavanhidrid tiltott felhasználásra való eltérítését –, míg más, kevésbé célzott vagy több terhet jelentő alternatívák esetében nagyobb esély lenne a kudarca.

4.7 Az EGSZB abban is egyetért az Európai Bizottsággal, hogy ez a javaslat nem befolyásolja az iparágban belüli munkafeltételeket vagy általában véve a fogyasztók jogait, feltéve hogy ők mint egyének támogatják a heroin és a hozzá kapcsolódó termékek elérhetőségének csökkentését Európában, illetve Európán kívül. Sajnos ezt nehéz lesz majd felmérni, ha valóban előáll ilyen csökkenés. Ez a javaslat azonban nem függ ilyen jellegű költség-hason mérlegeléstől, ezért tehát ebben a formában kell végrehajtani, mégpedig minél hamarabb.

4.8 Végül pedig az EGSZB szívesen hozzájárulna az ezt a területet érintő további uniós kezdeményezésekhez, ezért arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy mielőbb terjessze be a tervezett új javaslatokat, mindenekelőtt a pszichotróp anyagokra és a tisztán szintetikus „dizájn drogokra” vonatkozókat. Ez utóbbiak jelenleg egyre inkább felváltják a hagyományos drogot, például a heroint, s egyúttal a piac egészét is növelik.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Az EGSZB megjegyzi, hogy a „gazdasági szereplő” és a „felhasználó” meghatározása között most potenciálisan átfedés van (mivel időnként valamennyi érintett „gazdasági szereplő” birtokol jegyzékben szereplő anyagokat). Nyilvánvalóan különbséget kell tenni a kettő között, ami megoldható úgy, hogy a 2. cikk új h) pontjának első sorába, a „jogi személy” után beillesztjük azt a szövegrészt, hogy „de nem gazdasági szereplő”.

⁽³⁾ COM(2011) 689 final.

5.2 Azt is fontos rögzíteni, hogy ez kifejezetten az EU-n belül bejegyzett és működő felhasználókra vonatkozik. Az EU-n kívüli felhasználóknak történő eladásokra és/vagy szállításokra más jogszabály vonatkozik. A belső piac zökkenőmentes működésének biztosítása érdekében azt is tisztázniuk kell a tagállamoknak, hogy hol kell nyilvántartásba venni a gazdasági szereplőket és a felhasználókat, például ott-e, ahol a székhelyük van, vagy pedig ott, ahol a terméket (az ecetsavanhidridet) piacra dobják.

5.3 Az a végfelhasználókra vonatkozó követelmény, hogy mostantól fogva nyilvántartásba kell vétetniük magukat, rövid távon zavarokhoz vezethet a törvényes kereskedelemben. Ezt minimálisra lehet csökkenteni a gazdasági szereplők, illetve a forgalmazók részéről az átmenethez biztosított 18 hónap során folytatandó proaktív kommunikációval, amelynek lehetőleg az illetékes tagállami hatóságok által kibocsátott világos és megfelelően megfogalmazott útmutatásokon kell alapulnia. A gazdasági szereplők számára készült, meglévő útmutató kiváló mintát nyújt ehhez a kommunikációhoz. A nyilvántartásba vétel célját és előnyeit a nyilvántartásba vételkor világossá kell tenni, hogy a végfelhasználók, valamint a gazdasági szereplők tisztában legyenek az eltérítés lehetőségével és kockázataival, és így jobban hozzá tudjanak járulni ahhoz, hogy ezek a minimálisra csökkenjenek. Az illetékes hatóságoknak azonos hozzáférési jogokkal kell rendelkezniük a végfelhasználók, illetve a gazdasági szereplők telephelyéhez.

5.4 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy a mikrovállalkozásokat mentesítsék mindenféle nyilvántartásdíj-fizetési kötelezettség alól, és alapvetően fontos nemcsak az, hogy ez a törvényes kereskedelem tovább folyjon (a mikrovállalkozások és a náluk foglalkoztatottak érdekében), hanem az is, hogy az ellenőrzéseket minél szélesebb körben elfogadják és végrehajtsák. Mivel a tiltott felhasználáshoz szükséges mennyiségek viszonylag csekélyek, talán a kisebb felhasználók vannak leginkább kitéve az olyan ajánlatoknak, amelyekről úgy érzik, nem engedhetik meg maguknak, hogy

viSSzaautsítsák azokat. Éppen ezért alapvetően fontos lesz a szabályoknak való megfelelést támogató, nyomtatott vagy elektronikus formában, valamennyi érintett helyi nyelven történő jó kommunikáció.

5.5 Az EGSZB megjegyzi, hogy a jegyzékben nem szereplő anyagokra vonatkozó jelentéstételi és egyéb tájékoztatási követelmény megfogalmazása tükrözi annak önkéntes jellegét, azt fejezve ki, hogy a tagállamok követhetik a javasolt eljárásokat, nem pedig követniük *kell* azokat. Ez a belső piac védelme szempontjából nyilvánvalóan nem ideális – de még mindig kedvezőbb lehet annál, mintha még több anyagot vennénk fel a már meghatározott prekursorok listáira. Ezt a helyzetet ezért valamennyi érintett félnek gondosan figyelemmel kell kísérnie.

5.6 Végül pedig a javasolt európai adatbázist illetően az EGSZB üdvözlözi a javaslatot, és mindenképpen ösztönzi a megvalósítás megkezdését, mindössze azzal a fenntartással kiegészítve, hogy az adatbázis valamennyi érintett fél általi hosszú távú frissítéséhez és használatához megfelelő erőforrásokat kell biztosítani, és úgy kell kialakítani, hogy valóban eredményeket hozzon, ne csak elavult, részleges adatok gyűjtőhelye legyen. Az összegyűjtött adatok minősége és mennyisége egyformán lényeges lesz. Ehhez döntően fontos lesz a tagállami bűnüldöző szervek folyamatos támogatása.

5.7 Az adatokhoz való hozzáférést természetesen azokra kell korlátozni, akik egyértelmű és tartós elkötelezettséget mutatnak a törvényes kereskedelem iránt, tehát alighanem magukra az adatbázisban szereplőkre. A gazdasági szereplőkre, forgalmazókra, kereskedőkre és végfelhasználókra, valamint a tagállamokra vonatkozó adatbeviteli követelményeket a belső piac védelme és a költségek minimalizálása érdekében ahol csak lehet, harmonizálni kell. Ez azonban nem kerülhet ellentmondásba a jelen javaslat elsődleges céljával: a kábítószer-prekursorok tiltott eltérítésének feltárásával és korlátozásával, illetve remélhetőleg a felelősök letartóztatásával.

Kelt Brüsszelben, 2013. január 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON